

*Marcin Zieliński, ekonomista FOR
Warszawa, dnia 14 grudnia 2022 r.*

Komunikat FOR 31/2022: Kaczyński o reformach Balcerowicza – kiedyś i dziś

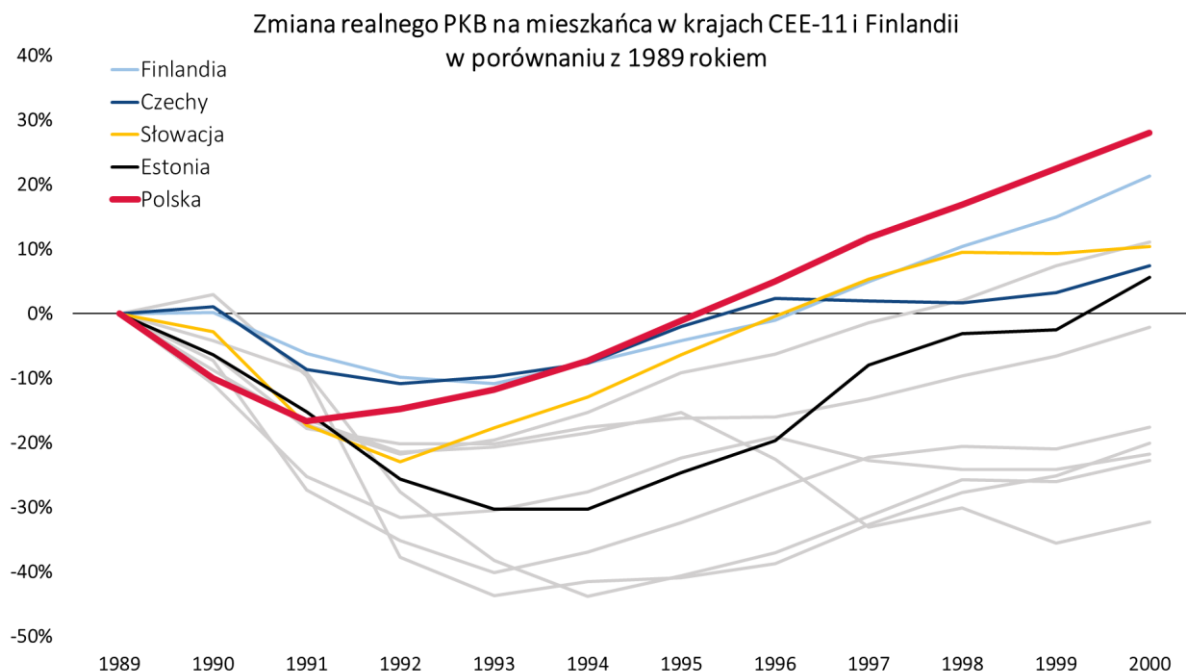
Według Jarosława Kaczyńskiego rząd PiS nie walczy zdecydowanie z inflacją, by nie powtórzyć rzekomych błędów Leszka Balcerowicza z czasów transformacji: „Ten szok odrabialiśmy przez dobrych kilka lat”. W rzeczywistości jednak reformy Leszka Balcerowicza okazały się wielkim sukcesem, a sam Kaczyński był swego czasu zwolennikiem radykalnych rozwiązań.

Po bankructwie socjalizmu wszystkie kraje rozpadającego się bloku wschodniego doświadczyły kryzysu. Kryzys nie ominął też kapitalistycznej Finlandii, która miała silne powiązania handlowe ze Związkiem Sowieckim.

Polska europejskim liderem wzrostu po 1989 roku

Długość i głębokość kryzysu zależała przede wszystkim od tego, jak szybko i zdecydowanie zostały podjęte w danym kraju wolnorynkowe reformy. Polska na ścieżkę wzrostu weszła już w 1992 roku, a więc wcześniej niż uchodząca za „europejskiego tygrysa” Estonia. Poziom z 1989 roku przekroczyła razem z Czechami w 1996 roku – w tym czasie wszystkie pozostałe kraje regionu były dalej „pod kreską”.

Również pod względem głębokości spadku PKB Polska wypada bardzo dobrze na tle innych krajów byłego bloku wschodniego. Płytszy niż w Polsce kryzys był tylko w Czechach, ale trzeba pamiętać o rozpadzie Czechosłowacji – w drugim kraju współtworzącym tę federację kryzys był już głębszy. Kraje, w których zwlekano z reformami, pogrzyły się w długotrwałej stagnacji. Polska została transformacyjnym liderem wzrostu.

Źródło: opracowanie własne FOR na podstawie danych Total Economy Database

Kaczyński z Glapińskim: potrzeba szybkiej i szokowej prywatyzacji

Z konieczności przeprowadzenia radykalnych reform zdawał sobie sprawę w tamtych czasach też Jarosław Kaczyński, który jesienią 1990 roku głosił postulat szybkiej i szokowej prywatyzacji. Z kolei w projekcie programu gospodarczego Porozumienia Centrum współautorstwa Adama Glapińskiego można przeczytać, że „Polska nie może pozostawać długie lata w niestabilnym «systemie przejściowym», byłoby to bowiem największym zagrożeniem nie tylko dla poziomu życia Polaków oraz pozycji międzynarodowej naszego kraju, ale także dla budującej się dopiero demokracji”. Znajdziemy w nim także postulat „radykalnego przyspieszenia prywatyzacji” oraz „radykalnego, rzeczywistego i wiarygodnego dla świata zewnętrznego otwarcia gospodarki dla kapitału zagranicznego”.

Lider PiS: Mam wiele szacunku do Balcerowicza

Pod koniec lat dziewięćdziesiątych Kaczyński wciąż bronił radykalnych reform. W rozmowie przeprowadzonej przez Piotra Gajdzińskiego powiedział: „Balcerowicz przywrócił w Polsce podstawowe kategorie ekonomiczne, przede wszystkim pieniądz, którego przecież w PRL-u nie było, oraz opanował hiperinflację. To były podstawy, które pchnęły nas w kierunku gospodarki

rynkowej. I to jest jego wielkość, wiekopomna zasługa, której nikt mu odebrać nie może. [...] Mam wiele szacunku dla Balcerowicza za dokonanie zdecydowanego chirurgicznego cięcia. Była to wprawdzie bolesna, ale absolutnie niezbędna operacja”.

Zmiana retoryki Kaczyńskiego obliczona na wybory

Dlaczego więc teraz Kaczyński straszy powtórką z „szoku Balcerowicza” i obiecuje, że do tego nie dopuści? W przyszłym roku mają odbyć się wybory parlamentarne. Tak więc zamiast przeprowadzić służące zbudowaniu fundamentów pod długookresowy rozwój gospodarczy „zdecydowane chirurgiczne cięcie”, które zwykle przynosi pozytywne skutki po jakimś czasie, rząd Prawa i Sprawiedliwości robi wszystko, by odwlec wybuch kryzysu do wyborów, nawet jeśli w dłuższej perspektywie wszyscy z tego powodu ekonomicznie ucierpimy.

* * *

Forum Obywatelskiego Rozwoju (FOR) – think-tank założony w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym. FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

KONTAKT DO AUTORA

Marcin Zieliński
Ekonomista FOR

e-mail: marcin.zielinski@for.org.pl

Twitter: [@MA_Zielinski](https://twitter.com/MA_Zielinski)

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A • 02-628 Warszawa • tel. 22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl • www.for.org.pl

[f](https://www.facebook.com/FundacjaFOR)/FundacjaFOR • [@FundacjaFOR](https://twitter.com/FundacjaFOR) • [in](https://www.linkedin.com/company/forum-obywatelskiego-rozwoju)/forum-obywatelskiego-rozwoju